

Cetatea Cavalerilor

Fondator: Col. r. Dr. Constantin MOSINCAT
Editor: Asociația Națională a Cavalerilor de Clio
Editura Tipo MC, Oradea-2020

Cartea Mea e și a Ta! ISSN 2734-6889 - ISSN-L 2734 - 6889

EPOPEEA GLORIOASĂ a VITEAZULUI MIHAI - eroul neamului nostru(16)

Ing. Angela FAINA

„Nu-mi las nimănui țara și neamul, nici mort !”

Câștigarea independenței Țării Românești, obținută prin aprige bătălii și prin mari sacrificii

Această victorie a lui Mihai, de la Giurgiu, din 15-20 octombrie 1595, a fost obținută în urma unei bătălii dificile, dar glorioase, în care a fost ajutat de artileriști, cavaleri, pedestrași europeni și moldoveni. Prin victoria bătăliei de la Giurgiu, Mihai-Vodă și-a atins scopul; planul său de neatarnare a fost realizat cu succes. Valahia nu a mai fost transformată în pašalâc turcesc. Expediția otomanilor în Valahia din anul 1595, soldată cu o crasă înfrângere, a fost considerată de istoricii turci, cea mai rușinoasă din istoria Imperiului Otoman.

De-acum, Mihai nu mai plătea tributul împovăraător turcilor, așa cum a promis țării întregi, în momentul decisiv al hotărârii de a lupta contra „semilunei”!

Turcii nu mai beneficiau de toate avantajele materiale și economice după pierderea Valahiei. Grânele, toate recoltele, animalele și toate celelate produse, rămâneau în țară, spre îndestularea și bucuria românilor. Copiii, viitorul țării, nu mai era luat cu forța de către turci ca să întărească și să înmulțească rândurile armatei otomane. Țara respira ușurată și privea cu speranță spre viitor. În scurt timp, Împériul Otoman va suferi de foame, în lipsa acestor provizii. Mihai și-a luat înapoi țara de la turci; era acum stăpân pe situație!

Iată ce consemnează despre dezastrul de la Giurgiu, cronicarul otoman Ibrahim Pecevi: „O așa pierdere nu i se mai întâmplase oștirii islamice niciodată până acum”. La rândul său, un alt cronicar otoman, Mustafa Naima consemna: „multe mii de musulmani au pierit acolo iar dintre akîngii nici unul n-a scăpat. O astfel de nenorocire nu s-a mai întâmplat nicicând și o înfrângere atât de mare nu s-a mai văzut niciodată. O asemenea retragere dezastruoasă și înfrângere n-a mai fost pomenită în istorie”. Același cronicar, scria că: „ghiaurii răufăcători, neștiind ce-i iertarea, s-au năpustit cu săbiile asupra lor și au năvălit ca turbați, rupând podul și înneccând pe mulți musulmani”. El mai notează că după bătălia de la Giurgiu, „eșecul armatei musulmane a constituit cea mai groaznică înfrângere din istoria turcă: ea se datorează exclusiv necredinciosului și afurisitului Mihai”!

Corpul de armată al akîngiilor, care era altă dată spaima Europei, fiind nimic în totalitate, în frunte cu elita sa, a fost desființat pentru totdeauna din structura armatei otomane după dezastrul suferit la Giurgiu.

După campania din vara și toamna anului 1595 a lui Sinan Pașa, aceste înfrângeri ce au constituit un adevărat dezastru pentru armata otomană, au fost analizate de sultan. S-a ajuns la concluzia că pierderea a zeci de mii de oameni, a pieselor de artilerie, a armelor, munițiilor, tezaurului, a cailor și a celor 12 000 de armuri, etc. se ridica la peste un million de galbeni. S-a considerat că marele vizir Sinan Pașa nu trebuia să se expună riscului „furiei capricioase a inamicului” cu un capital atât de mare. Sinan Pașa a fost mazilit și abia a scăpat să nu-i fie aplicată pedeapsa capitală!

În cavalcada antiotomană din anul 1595, Mihai a dovedit că este un Voievod viteaz și un general de oști de excepție, de înaltă clasă militară.

Datorită acestor calități și fapte, în semn de respect și apreciere, Sigismund Báthory anulează tratatul care-l făcea pe Mihai vasalul său

După magistrala lecție dată otomanilor și după ce a purtat greul bătăliei din vara și toamna anului 1995, Mihai Vodă obține de la Sigismund Báthory anularea tratatului umilitor semnat de boierii săi, cu câteva luni în urmă, în mai 1595.

„Atuncea, Bator Jigmon (Sigismund Báthory), de-l văzu pe Mihai-Vodă cu atâta vitejie și cu atâta înțelepciune, slobozit-au Țeara-Românească cu tot venitul ei, ca să fie iar pre seama lui Mihai-Vodă: Principele plecă întâiul, apoi, după dânsul, generalisimul ardelean Stefan Bocskai. La 21 noiembrie, Sigismund trecu munții spre Transilvania, luând cu el cincizeci de tunuri dăruite de Mihai” -Nicolae Iorga- „Scurtă istorie a lui Mihai Viteazul” -1900

Este tot ceea ce-și dorea Mihai: anularea acestui tratat. El jubilează, pentru că acest tratat îl apăsa pe suflet. De-acum, nu mai era vasalul lui Sigismund Báthory, avea puteri depline în țara sa, recâștigându-și stima atât față de Sigismund Báthory, boieri, puterile vecine cât și față de el însuși. Era deja o personalitate importantă despre care se vorbea cu cuvinte de mare laudă în toată Europa!

Franciscanul Eustachio Fontana, un admirator al voievodului român, îi transmitea cardinalului Cinzio Aldobrandini că „la turci, în toate discuțiile lor publice și particulare nu se vorbește despre altceva decât despre valoarea lui Mihai și se tem de trecerea lui peste Dunăre, căci fără obstacole de data aceasta, încet și sigur, se vor trezi cu el în spate, lângă Constantinopol”.

O știre din Zaragoza, Spania, menționa că „dacă creștinătatea se adună și dă sprijin acestui principe creștin, vom ajunge să constrângem pe acest dușman comun, făcându-i atâta pagubă încât ceea ce pe turci i-a costat timp de atâția ani ca să se facă stăpâni pe cea mai mare parte a lumii, acum s-ar recăpăta cu ușurință și cu izbândă deplină, deschizând drumul spre a câștiga orașul Sfânt al Ierusalimului.”

Cât adevăr conținea acest mesaj!

După bătălia de la Giurgiu, Mihai a exclamat: „Cu voia lui Dumnezeu, Cel Atotputernic, sper să vedem steagurile creștinătății fluturând pe turlile clădirilor din Țarigrad (Constantinopol) !”

Statuia ecvestră a lui Mihai Viteazul la Giurgiu

Imagine luată de pe smv.ro

Prestigiul Valahiei și faima lui Mihai, erau unanim recunoscute în Europa.

Vestea victoriilor sale, a ajuns cu viteza fulgerului în toate marile capitale și orașe europene: Praga, Madrid,

Veneția, Florența, Paris, Londra, Kracovia, Roma, Viena, Buda, Lvov, Raguza, Frankfurt, etc.

Regina Angliei, **Elisabeta I** (1558-1603), fusese informată de agenții săi de la Poarta Otomană (Constantinopol), că „**ceea ce regi și principii nu au putut spera să realizeze, a fost săvârșit de Mihai**”, ale cărui victorii antiotomane erau „**un lucru vrednic de toată lauda și de perpetuă faimă.**”

În acele vremuri de glorie, Valahia era în atenția tuturor, respectată, datorită numeroaselor victorii obținute în așa scurt timp, de Domnul ei, Mihai Viteazul. Niciodată în istoria lor, turcii nu au fost atacați cu așa forță de nici un popor înrobitor. Mihai a ajuns spaima otomanilor.

O știre apărută în acele zile, spunea: „Padișahul otoman tremură chiar și în patul lui de frica voievodului muntean și oferă 2 tone de aur pentru prinderea sa.”

Românii au demonstrat că atunci când sunt bine conduși, sunt capabili de mari realizări și pot să-și dovedească tăria și spiritul de jertfă pentru binele țării și al creștinătății. Deci faptele Voievodului Mihai, la puțină vreme după urcarea sa pe tronul Țării Românești din 1593, au reușit să atragă atenția lumii europene asupra vitalității și dragostei de libertate a românilor.

În toamna anului 1596, Mihai continuă în forță ofensiva împotriva otomanilor, trecând în Balcani, arzând și nimicind totul în cale

Voievodul valah încerca pe toate căile diplomației atragerea polonezilor în lupta antiotomană. La 27 iulie 1595, emisarul polon, Pan Lubieniecki, nepotul consulului polonez Andrei Taranowski, este primit de Viteazul Mihai la Gherghița, într-o întrevedere privată, purtând un mesaj secret. Deli Marcu, omul său de maximă încredere, era șeful gărzii care l-a introdus la Mihai. După schimburile protocolare, conversația s-a desfășurat legat de ultimele evenimente ce puneau în pericol Valahia și creștinătatea. Mihai îi spune emisarului polonez: „Dacă noi, creștinii nu vrem să ne legăm împreună împotriva păgânilor, atunci păgânii ne vor lega ei pe noi.”

Ajutorul polonezilor cerut de Mihai în numele creștinătății, nu s-a concretizat în vreun fel.

La 12 septembrie 1595, de această dată Mihai se adresează hatmanului de câmp, Stanislaw Zolkiewski: „Iarăși și iarăși vă rugăm stăruitor să vă îndurați de treburile creștinești și să stingeți focul care arde peretele vecinului, înainte ca el să vă ajungă pe voi.”

În perioada următoare, văzând că polonezii nu-i sar în ajutor, Mihai se reorganizează, trimite soli și scrisori prin care prezintă alarmantul pericol turcesc. El considera că trebuie acționat mai dur împotriva otomanilor, slăbind sau eliminând rezistența acestora în Balcani. Între timp, datorită insistențelor sale și de acum renumelui său de bun apărător al creștinătății, primește ajutoare de la „Liga Creștină” și se pregătește de o nouă ofensivă împotriva semilunei. De-acum încolo, valahii vor ridica din nou armele, ca de atâtea ori de-a lungul istoriei și vor duce o luptă dură cu otomanii nu numai pe câmpul de luptă al Valahiei, ci și în teritoriile turcești ocupate, în Balcani.

Declanșarea revoltei lui Mihai și succesele sale împotriva turcilor, încrederea deosebită în acțiunile sale antiotomane, din anul 1594 și 1595, a generat pregătirea unei răscoale a creștinilor din Balcani; Bulgaria, Serbia, Herțegovina, Croația, Macedonia, Grecia, Albania, popoarele de aici, considerându-l conducătorul moral al luptei antiotomane din zonă.

Harta Balcanilor. Imagine luată de pe ro.wikipedia.org

Mișcarea națională de eliberare a popoarelor din Balcani era condusă de preoți, episcopi, mitropoliți, pentru că în aceste țări nu exista posibilitatea organizării unei puternice structuri militare de rezistență.

Fiind pașalâcuri conduse de turci, în aceste teritorii nu puteau exista armate naționale de eliberare; aceste țărișoare erau sub administrare și supunere completă Imperiului Otoman. Dacă se organiza vreo împotrivire, aceasta era organizată în secret, de către luptătorii ascunși în munți.

La Târnovo în Bulgaria era centrul mișcării secrete antiotomane, conduse de episcopul Meletie Pigas, patriarhul Alexandriei și vicar de Constantinopol, care avea legături permanente cu Mihai-Vodă. Doar Biserica era aceea care reușea să mențină viu și unit, spiritul de eliberare antiotomană. Ea menținea strânsa colaborare cu Mihai, de aceea, el era chemat, așteptat și sprijinit cu ardoare.

Mihai a stârnit un curent eroic în toată lumea creștină, alături de el, luptând toată suflarea din țările vecine de la sud, interesate să scape de sub jugul nemilos al turcilor. Mitropolitul de Târnovo, Dionisie Rally Paleologul, îi scria lui Mihai-Vodă: „Ne-ai poruncit nouă creștinilor de dincoace de Dunăre ca să fim gata pentru ca îndeobște venind Măria ta, să batem pe păgâni.” El mai spunea: „Aici toată creștinătatea este aplicată către Maria Ta.”

Populațiile locale, bulgari, sârbi, greci, macedoneni, aromâni, albanezi, doreau să i se alătore bucuroși, convinși că Mihai este salvatorul lor.

Viteazul Mihai le-a insuflat acestora elanul necesar luptei comune pentru scuturarea jugului turcesc. În scurt timp, răscoalele pornesc peste tot, cu mare amploare, în Balcani. Din Târnovo, mitropolitul Dionisie Rally Paleologul, dă de știre că „bulgarii se ridică, așteptând să vină oștile principelui Mihai, spre a se alătura acestora” și că „valahii din Herțegovina și Albania s-au revoltat împotriva turcilor”.

Andrei Taranowski, paharnicul de Halici (o zonă în sudul Uniunii Polono-Lituaniene) îl informa pe Jan Zamoyski, marele hatman al Poloniei, că „sârbii, bulgarii și dalmatinii sunt nerăbdători să-l vadă pe Voievodul Munteniei peste Dunăre” și că „îl așteptau să-i conducă împotriva osmanlâilor considerându-l ca pe steaua lor călăuzitoare.” Cei din balcani îl anunțau pe Vodă-Mihai că în pădurile din munți, stau ascunși încă 30.000 de haiduci în așteptarea Voievodului român, pe care-l considerau ca unicul general capabil să-i elibereze de turci.

După răsunătoarele victorii, Mihai face pasul tactic următor, trece Dunărea, ajunge în Balcani și continuă lupta cu otomanii pentru eliberarea fraților creștini de sub opresiunea semilunei. În toamna anului 1596, Mihai ia cu asalt toată zona din sudul Dunării, pustiind și jefuind toate localitățile locuite de turci.

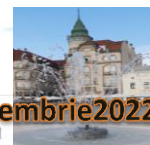
Temutul și vestitul haiduc Baba Novac, un preot rebel și un războinic feroce, despre care se spune că avea o forță herculeană, i s-au alăturat un număr mare de voluntari, formând o puternică armată. Împreună cu un alt haiduc, Deli Marcu (Marcu nebunul) și cetele lor, de viteji, specializați în desele lor lupte cu otomanii, aceștia erau capabili de minuni de vitejie.

Haiducii sârbi, macedoneni, bulgari, albanezi, dalmațieni și bosniaci, unii dintre cei mai săngeroși și mai temuți adversari ai turcilor, i se alătură lui Mihai-Vodă, voluntar, fără nici o condiție sau plată, doar din dorința comună de a aduce pierirea „semilunei turcești.” Ceea ce-i unea, era dorința fierbinte de a participa la cruciada contra dușmanului lor comun.

Marko Segedinak, numit și Deli Marcu (Marcu nebunul, sălbatecul) haiduc și luptător voluntar, viteazul care s-a alăturat oastei române, a adus mari servicii lui Mihai și implicit luptei antiotomane, cu ceata sa de sute de viteji, care se înrolau voluntar în aceste bătălii, contra otomanilor. El avea o mare experiență încă din tinerețe, când a servit în armata habsburgilor, tot în luptele contra otomanilor. În anul 1594, a apărat Craiova de o armată otomană, pe care a urmărit-o până la Vidin, exterminând-o complet. Apoi, a participat și la bătălia

Haiducul Starina Novac, numit Baba Novac, căpitan sârb, de mare încredere al Viteazului Mihai. Imagine luată de pe en.wikipedia.org

de la Călugăreni, făcând fapte de mare bravură. În toamna anului 1600, luptă din nou cu turcii, pentru eliberarea Olteniei, după invazia turcească. Haiducii aceștia s-au distins în numeroasele bătălii inițiate de Mihai în Balcani, împotriva otomanilor. Ei au fost mereu, aliații și căpitanii de încredere ai lui Mihai Viteazul.

În această expediție balcanică, uriașul și fiorosul Baba Novac și Deli Marcu, căpitanii de încredere ai lui Mihai Viteazul, joacă un rol major.

Mihai-Vodă devenise personajul principal al coaliției creștine anti-otomane. Conducătorii Bisericii Ortodoxe din Balcani, îl așteptau să-i organizeze pe haiducii din munți și să înceapă lupta. Cronicarii vremii scriau despre Mihai că „este vijelios ca un râu năvălit din munte” ... și constatau: „care alt voievod valah a mai trecut la sud de Dunăre să-i atace pe turci ?”

Însuflețite de speranța eliberării de sub jugul turcesc, popoarele balcanice devin aliatele de încredere ale lui Mihai, pe tot parcursul celor opt ani ai săi de domnie.

Mulți cronicari au remarcat că Mihai prefera războiul cu turcii pe teritoriul lor, nu pe al țării sale. În acest fel, Mihai putea prăda și devasta mai mult țara inamicului și putea ucide mai mulți dușmani.

Iată ce versuri și cântece compuneau rapsozii populari și se intonau la adresa lui Mihai, de către rapsozii populari din Balcani:

S-a răsculat Țara Vlășească
Țara Vlășească și Bogdănească
Mi le-a răsculat Mihai Voievodul

.....
Vă mai amintiți de robia bulgărească?
Veniseră turcii și arabii
Robiseră Alba Bulgarie
Robiseră Neagra Valahie
Robiseră Mica Serbie
Și se gândeau să meargă mai departe.
Dar n-a trecut nici puțin, nici mult
S-a ridicat Neagra Românie
Neagra Valahie și Neagra Bogdanie
Le conducea Mihai Viteazul
Ca să-și dezrobească surorile și frații
Să dezrobească Alba Bulgarie.”

Strategia folosită de Mihai Viteazul în luptele din Balcani:

-alegerea locurilor avantajoase pt desfășurarea bătăliilor; locuri prielnice oastelor creștine, ce nu ofereau o deplină desfășurare a forțelor dușmane, mult mai numeroase, stânjenind oastea inamică

- hărțuiala: înainte și după confruntările directe, el utiliza tactica hărțuirii, producând pagube umane, materiale, degradingoladă și dezorientarea armatelor inamice

- nu se lasă atacat; când se vede în pericol, atacă el primul, putându-și pune mai bine în aplicare planul, tactica și strategia

- făcea tot posibilul să distrugă dușmanul pe teritoriul propriu pentru a-și proteja propria țară de prădăciuni, distrugeri și celelate consecințe nefaste ale războiului

- evenimentul surpriză, efectul psihologic urmărit; inamicul este șocat și demoralizat

- dezinformează dușmanul mai întâi asupra posibilității atacului; induce pe cât posibil în eroare inamicul

- își ține în mare secret planurile și strategia de pătrundere, de atac, etc.

- în timpul luptelor, se ocupă personal de încurajarea ostașilor

- după confruntările directe în luptă, Mihai își urmărea adversarul, îl hărțuia din nou, până la nimicirea sa completă

Cu mult zel, Baba Novac, distruge în fruntea celor 700 de haiduci viteji, tot ce întâlnea în cale, pârjolind și nimicind satele turcești și ajungând aproape de Sofia. Turcii erau îngroziți de năvala lor.

În această campanie, Mihai cucerește cetățile Brăila și Nicopole, încununându-și biruințele cu ecouri excepționale, deosebit de apreciate atât de creștinii localnici, cât și de ceilalți europeni.

Victoriile zdrobitoare pe un atât de vast teritoriu, a permis populației creștine din Balcani să se refugieze la Nord de Dunăre, pentru a scăpa de oprimarea turcească. Cu fiecare expediție în aceste locuri, Mihai primește și adăpostește în Valahia, multe mii de suflete creștine, asigurându-le cele necesare traiului, fiecare primind pământ. Aceștia aveau posibilitatea de acum încolo, de a-și duce viața într-o țară creștină, fapt deosebit de apreciat de refugiații balcanici.

Această cavalcadă a produs mari pagube materiale și militare Porții Otomane. Cucerirea cetăților turcești de la Dunăre, distrugerea lor, jaful produs, uciderea multor ostași din armata turcă și devastarea localităților turcești în Balcani, a fost o răzbunare implacabilă, care a slăbit foarte mult organizarea și puterea turcilor, aducându-le mari neajunsuri.

Mai apoi, în anii următori, Mihai-Vodă inițiază alte și alte lupte în Balcani pentru eliberarea creștinilor și moartea păgânilor. Aceste fapte sunt probe de netăgăduit și dovezi incontestabile aduse Europei, privind impetuoșitatea cu care Mihai atacă „semiluna” pentru eliberarea creștinătății. Mihai era convins, așa cum spunea, că datoria care îi revenea era aceea de „a face un scut al întregii lumi creștinești și aceasta numai de dragul creștinătății”. „Până nu-mi vor arunca pământ peste ochi nu voi înceta să mă împotrivesc turcilor”.

O știre ajunsă la Roma, relatează despre Mihai: „După ce l-a învins pe Sinan Pașa, a nimicit pe Afiz Ahmet eunucul în Bulgaria, luându-i tunurile, munițiile și steagurile, bagajele și corturile și a luat apoi Nicopole, o cetate însemnată în țara Bulgariei și mai apoi, fortăreața Vidin, tot din această țară și a pustiit și a prădat ținuturile acelea până la hotarele Traciei și în urmă l-a înfrânt pe Ahmet Pașa în preajma acelor hotare”.

Dacă în Balcani Mihai obținea victorii strălucite, armata creștinilor în frunte cu arhiducele Maximilian de Austria, fratele împăratului Rudolf al II-lea și Sigismund Báthory au suferit un eșec lamentabil și dezastruos la Mezőkeresztes, în nordul Ungariei de azi, la 25 octombrie 1596, unde ei au pierdut pe câmpul de bătaie foarte mulți soldați și toată floarea nobilimii participante la bătălie. Împotriva turcilor ce erau aliați cu Hanatul tătar al Crimeii, au luptat forțele armate ale creștinilor din Sfântul Imperiu Roman (condus de Maximilian arhiducele de Habsburg și Sigismund Báthory), alături de cele din Transilvania, Polonia, Statul Papal, Regatul Superior al Ungariei, Spania, mercenari valoni, polonezi, sârbi, cazaci, francezi, etc. O așa de numeroasă și bine dotată armată creștină fiind învinsă, Mihai devine îngrijorat și stopează înaintarea sa mai adânc în Balcani, pentru că această înfrângere a europenilor creștini, îi diminua posibilitatea susținerii în continuare, cu vigoare, a luptei antiotomane, pierzând un sprijin important în caz de nevoie. Pe armata creștinilor nu se mai putea abaza în caz de pericol. Mihai își face griji și pentru viitorul țării sale. El era conștient că nu avea nici dotarea și nici mărimea acestei armate creștine. Cum se va descurca el oare în fața năvalei turcești ?

Din nou, acționează, din nou trimite solii în țările creștine și depune toate eforturile în fața amenințărilor turcești.

Preocupat de soarta țării, și de pericolul în care se găseau Transilvania și Valahia, face o vizită în Ardeal, în decembrie 1596, pentru a perfecta cu Sigismund Báthory planuri de luptă și strategii de viitor împotriva turcilor. Mihai declara cu geniu politic și militar și cu un uimitor spirit de sacrificiu, că: „a venit cu deosebire pentru a îmbărbăta și a ruga pe alteța sa (Sigismund Báthory), să mâne înainte războiul contra islamicilor, propunând ca desfășurarea bătăliilor să aibă loc în Țara Românească, ca una care e mai aproape de inima împărăției turcești; de unde, învingându-se, s-ar putea face cele mai mari câștiguri, iar la întâmplare de nenorocire, creștinătatea ar suferi mai puțină pagubă decât altundeva”. -Nicolae Iorga- „Scrisori de boieri și Domni”-1925

Va urma